

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta
Complectens Primam Secundæ, & Secundam Secundæ Summæ
Theologiæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

5 Vtrum ad eam requiratur motus liberi arbitrii in peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72759](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72759)

ARTICVLVS V.

Utrum ad iustificationem impij requiratur motus liberi arbitrii in peccatum.

Super Quaestione 113. Articulus quintus.

In art. 5. eiusdem q. dubium occurrit de oppositione iustitiae, & culpa terminorum iustificationis impij: quoniam super hoc magna controuersia videtur, & tamen fundat quoddammodo rotam praesentis doctrinae. Scotus igitur in 4. distin. 14. q. 1. probat dupliciter gratiam, & culpam non opponi formaliter. Primo, quia vni gratiae una tantum priuatio per se opponitur: sed gratia est vna, & priuatio culpae est multiplex diuersarum rationum, vt patet de tate diuersitate peccatorum. ergo. Secundo, quia agens potes est: tunc, vel defectiue super vnum oppositorum, potest eodem modo sup non esse alterius: sed homo potest superesse culpae effectiue, vel defectiue, non potest super non esse gratiae, quia non esse gratiae est nihil, ad quod creata potentia non se extendit, ergo non sunt formaliter opposita.

Intra art. 7 ad 1. & 2. & 3. q. 88. art. 2. cor. Et 4. di. 17. q. 1. ar. 3. q. 4. Et 3. co. tra ca. p. 138. Et ver. q. 2. ar. 5.

AD QUINTVM sic proceditur. Videtur quod ad iustificationem impij, non requiratur motus liberi arbitrii in peccatum. Sola enim charitas sufficit ad deletionem peccati, secundum illud Prover. 10. Vniuersa delicta operit charitas: sed charitatis obiectum non est peccatum. ergo non requiritur ad iustificationem impij motus liberi arbitrii in peccatum.

¶ 2. Præter. Qui in anteriora tendit, ad posteriora respicere non debet, secundum illud Apost. ad Philip. 3. Quae quidem retro sunt obliuiscens, ad ea vero quae sunt priora extendens meipsum ad destinatum persequor brauium supernae vacationis: sed reddenti in iustitiam retrorsum sunt peccata praeterita. ergo eorum debet obliuisci, nec in ea se debet extendere per totum liberum arbitrium.

¶ 3. Præter. In iustificatione impij non remittitur vnum peccatum sine alio. impij enim est a Deo dimittam sperare veniam. si igitur in iustificatione impij oportet liberi arbitrii moueri contra peccatum, oporteret quod de omnibus peccatis suis cogitaret. quod vbi inconueniens, tum quia requireretur magnum tempus ad huiusmodi cogitationem: tum etiam, quia peccatorum quorum est homo oblitus, veniam habere non posset. ergo motus liberi arbitrii in peccatum non requiritur ad iustificationem impij.

SED CONTRA est, quod dicitur in Psal. 31. Dixi, Confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.

RESPON. Dicendum, quod sicut supra dictum est, Iustificatio impij est quidam motus, quo humana mens mouetur a Deo a statu peccati in statum iustitiae. Oportet igitur quod humana mens se habeat ad vtrumque extremorum secundum motum liberi arbitrii. sicut se habet corpus localiter motum ab aliquo mouere ad duos terminos motus. Manifestum est autem in motu locali corporum, quod corpus motum recedit a termino a quo, & accedit ad terminum ad quem: vnde oportet, quod mens humana, dum iustificatur per motum liberi arbitrii, accedat peccato, & accedat ad iustitiam. Reversus autem, & accessus in motu liberi arbitrii accipitur

Art. 1. huius quaest. Et hoc iam probatum est ex hoc, quod peccatum mortale directe est transgressio praeccepti charitatis, quo nihil diuina amicitiae equandum est, & sic non est praesens quaestio, quoniam de culpa remanente post actum, & habitu gratiae loquimur. Alio ergo modo possumus loqui de culpa & gratia. i. de macula, qua peccator post peccatum dicitur peccator, & gratia, id est dono habituali, quo formaliter est quis gratus Deo, non curando nunc de delin-

Domini expellit peccatum: nam qui sine timore est, non poterit iustificari. & iterum per charitatem, secundum illud Luc. 7. Dimissa sunt ei peccata multa, quoniam dilexit multum. & iterum per humilitatem, secundum illud Iac. 4. Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam. & iterum per misericordiam, secundum illud Prou. 15. Per misericordiam & fidem purgatur peccata. non ergo magis motus fidei requiritur ad iustificationem impij, quam motus praedictarum uirtutum.

¶ 1. Præter. Actus fidei non requiritur ad iustificationem, nisi in quantum per fidem homo cognoscit Deum: sed et alijs modis potest homo Deum cognoscere. s. per cognitionem naturalem, & per donum sapientiae. ergo non requiritur actus fidei ad iustificationem impij. ¶ 2. Præter. Diuersi sunt articuli fidei. si igitur actus fidei requiritur ad iustificationem impij, videtur quod oporteret hominem, quando primo iustificatur, de omnibus articulis fidei cogitare: sed hoc uideretur inconueniens, cum talis cogitatio longam temporis moram requirat. ergo uideretur quod actus fidei non requiritur ad iustificationem impij.

SED CONTRA est, quod dicitur Ro. 5. Iustificati igitur ex fide, pacem habeamus ad Deum.

RESPON. Dicendum, quod sicut dictum est, motus liberi arbitrii requiritur ad iustificationem impij, secundum quod mens hominis mouetur a Deo. Deus autem mouet animam hominis, conuertendo eam ad seipsum, ut dicitur in Psal. 84. secundum aliam litteram: Deus tu conuertens uisitabis nos, & ideo ad iustificationem impij requiritur motus mentis, quo conuertitur in Deum. Prima autem conuersio in Deum fit per fidem, secundum illud ad Hebr. 11. Accedentem ad Deum oportet credere, quia est. & ideo motus fidei requiritur ad iustificationem impij.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod motus fidei non est perfectus, nisi sit charitate informatus. unde simul in iustificatione impij cum motu fidei, est etiam motus charitatis. Mouetur autem liberum arbitrium in Deum ad hoc, quod ei se subiiciat: unde etiam concurrat actus timoris filialis, & actus humilitatis. Contingit enim unum & eundem actum liberi arbitrii, diuersarum uirtutum esse, secundum quod una imperat, & alia imperatur, prout scilicet actus est ordinabilis ad diuersos fines. Actus autem misericordiae operatur circa peccatum per modum satisfactionis, & sic sequitur iustificationem, vel per modum preparationis, in quantum misericordes misericordiam consequuntur, & sic etiam potest praecedere iustificationem: uel etiam ad iustificationem concurrere simul cum praedictis uirtutibus, secundum quod misericordia includitur in dilectione proximi.

AD SECUNDVM dicendum, quod per cognitionem naturalem homo omnino conuertitur in Deum, in quantum est obiectum beatitudinis, & iustificationis causa: unde talis cognitio non sufficit ad iustificationem. Donum autem sapientiae praesupponit cognitionem fidei, ut ex supra dictis patet.

AD TERTIVM dicendum, quod sicut Apost. dicit ad Ro. 4. Credenti in eum qui iustificat impium, reputatur fides eius ad iustitiam secundum propositum gratiae Dei. Ex quo patet, quod in iustificatione impij requiritur actus fidei quantum ad hoc, quod homo credat Deum esse iustificatorem hominum per mysterium Christi.

